

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра духових та ударних інструментів РДГУ**

**ІСТОРИЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

Збірник наукових праць

Випуск 14

**м. Рівне
2022**

УДК 780.8 : 780.64

I – 90

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації *серія KB № 19865-9665 P**Збірник наукових праць видається з 2006 року.**Друкуються за ухвалою Вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 4 від 28 квітня 2022 р.)***Редакційна колегія:****Цюлюпа С.Д.** – заслужений діяч мистецтв України, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, **голова редакційної колегії;****Палаженко О.П.** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, **відповідальний секретар;****Карняк А.Я.** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Львів;**Качмарчик В.П.** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Київ;**Рада Славінська** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Пловдив, Болгарія;**Стоян Караїванов** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Пловдив, Болгарія;**Пьотр Лято** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Краків, Польща;**Круль П.Ф.** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Івано-Франківськ;**Громченко В.В.** – доктор мистецтвознавства, професор, м. Дніпро;**Сверлюк Я.В.** – доктор педагогічних наук, професор, м. Рівне;**Вовк Р.А.** – кандидат мистецтвознавства, професор, м. Київ;**Гишка І.С.** – кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Львів;**Овчар О.П.** – кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Харків;**Цюлюпа Н.Л.** – кандидат педагогічних наук, доцент, м. Рівне;**Закопець Л.М.** – кандидат мистецтвознавства, професор, м. Львів.**Прокопович Т.Ю.** – кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Рівне.**Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя.** Збірник наукових праць. Випуск 14 / Упорядник С.Д.Цюлюпа. – Рівне: Волинські обереги, 2022. – 132 с.

ISSN 2522-1590 (Online)

ISSN 2522-1582 (Print)

DOI 10.35619 префікс

У збірнику містяться результати наукових досліджень у жанрі духової музики, поєднані різні підходи дослідників до розкриття питань з історії виконавства на духових інструментах, створення духових оркестрів та перспективи їх розвитку, а також з методики викладання гри на духових інструментах.

Наукові статті висвітлюють корисну інформацію для викладачів, студентів, магістрантів, аспірантів та докторантів мистецьких закладів вищої освіти і широкого кола шанувальників жанру духової музики.

The collection contains the results of research in the genre of wind music, combines different approaches of researchers to disclose the issues of history performance on wind instruments, creation of brass bands and prospects for their development, as well as teaching the methodic of performance on musical instruments. Submitted problematics and scientific articles contain useful information for teachers, students, undergraduates, graduate students and doctoral students of art universities, as well as for a wide range of fans of the brass music genre.

УДК 780.8 : 780.64

**Збірник індексується в міжнародних науково-метричних базах
Google Scholar та Academic Resource Index Research Bib.***За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідають автори статей.**Погляди авторів можуть не збігатися з позицією редакційної колегії.*

ISSN 2522-1590 (Online)

ISSN 2522-1582 (Print)

DOI 10.35619 префікс

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2022

© Кафедра духових та ударних інструментів РДГУ, 2022

© Видавництво "Волинські обереги", 2022

З М І С Т

Історія та теорія музичного мистецтва

Цюлюпа С.Д. Кандидатські та докторські дисертації духовиків України в освітньому процесі мистецьких закладів вищої освіти.....	6
Piotr Lato. Partita na obój, klarnet i fagot andrzeja krzanowskiego. Perspektywa interpretacyjno-wykonawcza ze szczególnym uwzględnieniem partii klarnetu.....	30
Палаженко О.П., Трачук Л.Д. Володимир Федорович Заремба – основоположник саксофонового та естрадно-оркестрового виконавства Тульчинського краю.....	34
Старко В.Г. Участь українських фаготистів у розмаїтих конкурсах і фестивалях.....	41
Гишка І.С. Культурно-історичні передумови відкриття дитячої музичної школи в Городенці та її перший директор Михайло Степанович Ніконенко.....	48
Василів І.С., Цюлюпа Н.Л., Ямелинець Ю.О. Відділ духових та ударних інструментів Львівського коледжу культури і мистецтв в музичній культурі України.....	54
Дебера О.М. Циклова комісія «Оркестрові духові та ударні інструменти» Чернівецького обласного фахового коледжу мистецтв імені С. Воробкевича та її творчі здобутки.....	60
Димченко С.С. Життєва партитура легенди диригентського мистецтва ХХ століття.....	71
Кавунник О.А. Постать трубача Тимофія Докшицера в музичній культурі України (до 100-річчя пам'яті митця).....	80

Педагогіка та методика духового виконавства

Карп'як А.Я. Стратегія і тактика професійної діяльності педагога-флейтиста в Україні (вступні іспити).....	83
Громченко В.В. Інструментальна вокальність як інтерпретаційна основа духової арії Е. Боцца.....	90
Сіончук О.В. Окремі аспекти оркестрової діяльності студента-духовика.....	94
Голобородов Д.Ю. Створення музичного супроводу для соліста в умовах дистанційної роботи музикантів.....	99
Димченко С.С. Інструменти ударної установки та їх класифікація.....	106
Фіськов Г.М. Особливості формування рефлексивних умінь студентів в ході оркестрового музикування.....	111
Столяр В.А. До питання еволюції виконавської школи гри на ударних інструментах в Україні.....	116
Відомості про авторів	119
Презентація сучасних наукових, навчально-методичних та нотних видань духовиками України та зарубіжжя (2011-2021 роки)	121

Опісля від'їзду Михайла Степановича на рідну Полтавщину, на посаду директора музичної школи було призначено випускника Івано-франківського державного музичного училища імені Дениса Січинського Ігоря Євгеновича Іваницького, який очолював школу протягом 32 років (з 1965 по 1997 рр.).

У вересні 1997 року школу очолив колишній заступник директора з навчально-виховної роботи Микола Михайлович Дутчак, який успішно продовжував кращі традиції своїх попередників і пропрацював на цій посаді до 2011 року.

З вересня 2011 й донині Городенківську дитячу музичну школу очолює прекрасний фахівець, організатор і патріот Тамара Юрїївна Тучак.

Сьогодні Михайлу Степановичу 88-й. Він проживає у місті Гадяч, де відтак протягом півстоліття (з 1965 по 2015 рік) працював викладачем Гадяцького фахового коледжу культури і мистецтв ім. І. П. Котляревського. був керівником духового оркестру, компонував, оркестрував, інструментував для нього різноманітні композиції, випустив не один десяток молодших спеціалістів. Низький йому уклін і подяка від колишнього учня Городенківської ДМШ а нині автора цієї публікації Ігоря Гишки.

Використана література:

1. Ніконенко М.С. На хвилях музики життя / Автобіографічний нарис-альбом у двох книгах // Книга перша, – "Гадяч", 2019. – 303 с.

УДК [780.8:780.64]+ [780.8:780.62/.63]:377(477)

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1555-0836>

*Василів І.С.,
м. Львів
Цюлюпа Н.Л.,
Ямелинець Ю.О.,
м. Рівне*

ВІДДІЛ ДУХОВИХ ТА УДАРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ ЛЬВІВСЬКОГО КОЛЕДЖУ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ В МУЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ УКРАЇНИ

Анотація. Василів І.С., Цюлюпа Н.Л., Ямелинець Ю.О. Відділ духових та ударних інструментів Львівського коледжу культури і мистецтв в музичній культурі України. У статті розглядаються питання культурно-мистецької діяльності відділу духових та ударних інструментів Львівського коледжу культури і мистецтв в мистецькому житті України. Висвітлюється інформація про творчі здобутки викладачів та творчих колективів, аналізується навчально-методичні праці, наукові публікації та нотні видання колективу, а також дані про кращих випускників відділу.

Ключові слова: відділ, творча діяльність, педагог, виконавець, духові інструменти, духовий оркестр.

Annotation. I. Vasylyiv, N. Tsiuliupa, Y. Yamelynets. Department of wind and percussion instruments of the Lviv College of Culture and Arts in the musical culture of Ukraine. The article considers the issues of cultural and artistic activity of the department of wind and percussion instruments of the Lviv College of Culture and Arts in the artistic life of Ukraine. It highlights the information on the creative achievements of teachers and creative teams, educational and methodical works, scientific publications and music publications of the teams, also analyzes data on the best graduates of the department.

Key words: department, creative activity, teacher, performer, wind instruments, brass band.

Актуальність та стан досліджуваної проблеми. Початок ХХІ століття характеризується корінними змінами у соціально-політичному, економічному та культурному житті суспільства. Інноваційні процеси, що відбуваються у всіх сферах суспільного життя спрямовують світове співтовариство на усвідомлення необхідності реформування сучасного суспільства, яке стає абсолютно неможливим без його духовного оновлення, відродження національних традицій, орієнтації на виховання духовного потенціалу суспільства.

І саме освіта, як інтелектуальна і духовна основа розвитку суспільства, покликана створити всі умови для формування творчої, універсальної особистості нової формації.

Національною програмою розвитку освіти України у новому тисячолітті чітко окреслені стратегічні пріоритети та шляхи розвитку системи навчання та виховання молодого покоління, які б

повністю забезпечили формування інтелектуального та творчого потенціалу особистості як найціннішого скарбу суспільства.

Сьогодні спостерігається значний ріст зацікавленості до категорії національного у всіх сферах життя суспільства. Це в повній мірі стосується і українського мистецтва як складової світової художньої культури.

Все більше науковців, мистецтвознавців звертаються до всебічного та ґрунтовного вивчення історичного шляху становлення та розвитку національної музичної культури та освіти, вивченню творчої діяльності фундаторів українського музичного мистецтва, розгляду функціонування освітніх закладів мистецького спрямування з огляду на специфіку організації навчального процесу та вивченню їх позитивного досвіду.

Одним з таких закладів є Львівський фаховий коледж культури і мистецтв, який займає особливе місце у розвитку музичної культури не тільки Галичини, а й України в цілому. Історія цього мистецького навчального закладу є надзвичайно багатою та цікавою, що привертає неабияку увагу зі сторони науковців та мистецтвознавців. Питанням вивчення культурно-просвітницького руху на Галичині присвячені фундаментальні праці М. Грушевського, М. Драгоманова, О. Субтельного та ін. Розгляду цих питань присвятили свої дослідницькі пошуки сучасні науковці та мистецтвознавці (С. Даниленко, В. Карлова, Г. Касьянов, В. Сарбей та ін.). Історичні процеси становлення та розвитку музичного мистецтва на Західній Україні вивчають М. Загайкевич, Ю. Булка, Л. Мазепа, С. Павлишин та ін.

У галузі історії розвитку духової музики в Західній Україні необхідно відзначити наукові роботи В. Апатського, А. Карпяка, М. Закопця, П. Круля, В. Посвалюка, С. Цюлюпи, І. Гишки, В. Старко, Д. Максименка та ін. Попри значний інтерес до означеної проблеми, зауважимо, що в працях цих науковців не надається ґрунтовного аналізу діяльності відділу духових та ударних інструментів Львівського коледжу культури і мистецтв та його ролі у культурно-мистецькому житті Львівщини.

Мета дослідження – дослідити історичні передумови становлення та розвитку відділу духових та ударних інструментів Львівського коледжу культури і мистецтв, проаналізувати зміст, форми організації навчально-виховного та творчого процесу.

Наукова новизна. Дане дослідження є першою спробою висвітлити культурно-просвітницьку діяльність викладачів та студентів відділу духових та ударних інструментів Львівського коледжу культури і мистецтв в Україні. Сформульовані у дослідженні основні положення, висновки, викладений фактичний матеріал можуть бути використані при написанні наукових кваліфікаційних бакалаврських і магістерських робіт, створенні методичних рекомендацій, для розширення фахових знань здобувачів вищої мистецької освіти та широкого кола шанувальників духової музики. Результати дослідження можуть бути впроваджені у навчально-виховний процес студентів закладів мистецького спрямування під час опанування навчального курсу „Історія інструментального духового виконавства”.

Виклад основного матеріалу. Музична культура Галичини надзвичайно складна та багатогранна як і сама історія цього краю. Вона увібрала в себе національні, родинні, етнічні, віросповідні та культурні традиції тих народів, які з найдавніших часів проживали на її землях.

Історія Львівського коледжу культури і мистецтв надзвичайно багата та цікава. У 2019 році коледж відсвяткував 80-ти річний ювілей знаного далеко за межами Львівської області навчального закладу мистецького спрямування. Львівський коледж культури і мистецтв розташувався на затишній вулиці древнього Львова, яка носить назву видатного українського композитора, громадського діяча О. Нижанківського у приміщенні, в якому в різні історичні часи розміщувався будинок для бідних і безпритульних, редакція Львівської газети „Діло”, міський музей гігієни, фабрика картонних коробок, Львівська Бібліотечна Бурса, гуртожиток для учнів Технікуму політосвіти.

У грудні 1939 року був створений навчальний заклад, метою якого стало підготовка бібліотекарів та професійних працівників закладів культури. За свою історію діяльності Львівський коледж культури і мистецтв вісім разів змінював назву: він був школою політосвіти, політичним технікумом, культурно-освітнім технікумом, технікумом з підготовки культурно-освітніх працівників, училищем культури, коледжем культури і мистецтв, нині Львівський фаховий коледж культури і мистецтв.

Директорами цього навчального закладу в різні часи були М. Білоус, С. Глоба, М. Ковальов, Д. Петренко, нині Григорій Петрович Лавринів.

У всі роки існування у навчальному закладі функціонував заочний відділ, з яким пов’язані долі його керівників: М. Перескоков, С. Рагозін, П. Кучерявий, Є. Каверіна, Т. Решетнікова та ін.

У 1971 році у навчальному закладі був відкритий денний відділ, який очолювали віддані своїй справі талановиті керівники, серед яких О. Музальов, О. Наконечна, Є. Клюнк, Є. Труш, нині Копильчак Оксана Анатоліївна.

Однією з найстаріших циклових комісій Львівського коледжу культури і мистецтв є циклова комісія народної інструментальної творчості (духові та ударні інструменти). Історія її створення пов’язана з роками створення цього навчального закладу.

Керівниками відділу духових та ударних інструментів були А.Ю. Поплавський, В.М. Зорін, В.М., Щур О.І., Василів І.С., нині Кміть Наталія Володимирівна.

В різний час на відділі працювали талановиті музиканти та педагоги, серед яких О.В. Борзенков (клас ударних інструментів училища культури та Львівської державної консерваторії), заслужений діяч мистецтв України Б.Ф. Горбенко (клас баритона, інструментовки), заслужений артист України М.М. Кравченко (керівник духового оркестру, полковник, в минулому начальник оркестрової служби Прикарпатського військового округу), Л. Носова (клас гобою), Й. Кутний, М. Масник, Т.М. Юрчинський (клас кларнета), І. Іванчак (клас фагота), Д. Д. Фенюк (клас труби, соліст Львівського драматичного театру імені М. Заньковецької), В.І. Онишкевич (клас кларнета, випускник кафедри духових та ударних інструментів Рівненського державного інституту культури), Р.М. Дулиш (клас флейти, соліст оркестру Львівського театру опери та балету), В. Льорчак (клас тромбона, диригент Львівського драматичного театру імені М. Заньковецької), М. Кука (клас тромбона, соліст оркестру заслуженого ансамблю пісні і танцю „Юність” (керівник Народний артист України Мирослав Вантух), О. Павленко (клас флейти, випускниця Київської державної консерваторії, кандидат мистецтвознавства), В. Білас (клас гобоя, випускник Львівської державної консерваторії, викладач ЛНМА імені М. Лисенка, Кузик М.І.

Іван Павлович Іванчак народився 1 березня 1943 року в с. Чайковичі на Львівщині. У 1960 році закінчив середню школу і вступив до Дрогобицького музичного училища, яке закінчив у 1964 році. В цьому ж році вступив на інструментальний факультет Львівської державної консерваторії імені М. Лисенка (клас фагота професора В. Семеніченка). Був призваний на військову службу, після закінчення якої, у 1967 році відновив навчання. Закінчив Львівську державну консерваторію у 1972 р. Під час навчання, з 1968 р, почав працювати керівником новоствореного духового оркестру середньої школи №28 м. Львова, працював у симфонічному оркестрі оперної студії при консерваторії (1969-1971 рр.). У 1971 р. був зарахований на посаду артиста симфонічного оркестру Львівської обласної філармонії. З 1974 р. почав працювати викладачем по класу фагота і керівником духового оркестру музичної школи №2 м. Львова. Серед його учнів В. Шавель, А. Кучмар, А. Охрім та ін. З 1977 р. почав працювати викладачем духових інструментів та керівником духового оркестру у Львівському культурно-освітньому училищі. Учні класу І. Іванчака продовжили навчання у Львівській державній консерваторії імені М. Лисенка.

Духовий оркестр Львівського коледжу культури і мистецтв під керівництвом І. Іванчака став лауреатом I ступеня конкурсу Патріотичної пісні „Сурми звитяги” (2000, 2005 рр.), нагороджений дипломом III ступеня обласного огляду-конкурсу „Юні таланти Львівщини”.

У 2000 р. І. Іванчаку було присвоєне педагогічне звання – викладач вищої категорії, старший викладач. З 2003 р. працює в училищі культури за сумісництвом. У 2003 р. зарахований на посаду викладача військово-диригентської кафедри Військового інституту НУ Львівська Політехніка (зараз Академія сухопутних військ імені П. Сагайдачного). Серед курсантів-випускників по класу фагота: І. Іванчака О. Шкуропад, Ю. Ковальчук, С. Йосак, по класу саксофона: А. Боднар, Б. Катриняк, П. Староста, І. Шерстюк, Я. Гаврилишин. З 2006 р. працює за сумісництвом керівником духового оркестру Львівського ліцею імені Героїв Крут. Під керівництвом І. Іванчака духовий оркестр був нагороджений дипломом III ступеня обласного огляду-фестивалю духових оркестрів. І. Іванчак є автором низки методичних праць, присвячених аранжуванню та інструментуванню музичних творів, вдосконаленню диригентської техніки тощо.

Дмитро Данилович Фенюк народився у 1934 році в с. Городниця Городенківського району Івано-Франківської області в селянській сім'ї. У 1958 році він вступив в Івано-Франківське музичне училище імені Д. Січинського (клас труби випускника Московської консерваторії А. Гетьмана), яке закінчив у 1962 році. У 1962 році Д. Фенюк поступив до Львівської державної консерваторії імені М. Лисенка (клас труби А. Жубра), яку з успіхом закінчив у 1967 році.

Після закінчення консерваторії Д. Фенюк прийшов на роботу у Львівське училище культури. В цей період він поєднує викладацьку діяльність з виконавською, адже працює солістом в оркестрах Львівської філармонії, театру опери та балету, солістом оркестру музично-драматичного театру імені М. Заньковецької. Дмитро Данилович Фенюк володів філігранною технікою, гарним оксамитовим звуком. Довгі роки Д. Фенюк очолював клас труби у Львівському училищі культури. Він був надзвичайно вимогливим та талановитим викладачем, який прищеплював своїм учням любов до інструменту, наполегливість та працездатність. Він був надзвичайно толерантною людиною, на його заняттях завжди царила доброзичлива та тепла атмосфера.

За роки роботи у Львівському училищі культури Д. Д. Фенюк виховав цілу плеяду талановитих музикантів-трубачів, які стали викладачами в спеціалізованих навчальних закладах освіти, диригентами та солістами оркестрів тощо. Серед випускників Д.Д. Фенюка і заслужений діяч мистецтв України, член Гільдії трубачів-професіоналів України, кандидат педагогічних наук, професор,

*Голова циклової комісії,
викладач-методист
Наталія Володимирівна
Кміть*

відмінник освіти України, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету, голова Асоціації діячів духової музики Рівненського обласного відділення Всеукраїнської національної музичної спілки, лауреат обласної мистецької премії імені Германа Жуковського С.Д. Цюлюпа. Помер Д.Д. Фенюк у 1994 р. [5].

У 2019 році були об'єднані відділ духових та ударних інструментів і відділ народних інструментів. Циклова комісія отримала назву Народної Інструментальної творчості.

На сьогоднішній день на цикловій комісії працюють: викладач вищої категорії **В.І. Білас** – викладач гобою; викладач вищої категорії **І.С. Василів** – викладач труби; викладач вищої категорії **П.Б. Груша** – викладач туби; викладач вищої категорії **І.М. Дікало** – викладач ударних інструментів; викладач вищої категорії **М.І. Кузик** – викладач оркестрового диригування, випускниця Львівського державного училища культури та Львівської державної консерваторії імені М. Лисенка; кандидат мистецтвознавства, викладач-методист **О.Ф. Павленко** – викладач флейти; викладач вищої категорії **Л.П. Радомський** – викладач саксофону; викладач вищої категорії **М.І. Хованець** – викладач оркестрового диригування, керівник духового оркестру.

Циклова комісія народної інструментальної творчості (духові та ударні інструменти), сидять зліва направо Павленко О.Ф., Кміть Н.В., Кузик М.І., стоять зліва направо Дікало М.І., Хованець М.І., Радомський Л.П., Білас В.І., Груша П.Б., Василів І.С.

На цикловій комісії народної інструментальної творчості (духові та естрадні інструменти) діють творчі колективи, які є окрасою не тільки відділу, а й всього Львівського коледжу культури і мистецтв.

Духовий оркестр був організований в першій рік створення відділу духових та ударних інструментів Львівського училища культури. У 70-х роках його керівником та диригентом був відомий військовий диригент у відставці, колишній начальник оркестрової служби Прикарпатського військового округу полковник М.М. Кравченко. Під його керівництвом у 1976 році духовий оркестр взяв участь у Всеукраїнському конкурсі духових оркестрів мистецьких навчальних закладів України в м. Рівне і здобув перше місце та став володарем Золотої медалі. У програмі виступу прозвучали твори: Е. Гріг "Концерт" для фортепіано з оркестром (солістка студентка Львівської консерваторії), М. Вахутинський "Фантазія" на теми пісень Великої вітчизняної війни, а також оркестр акомпонував декілька пісень у виконанні соліста Львівського оперного театру, заслуженого артиста України С. Степана. Соло в оркестрі виконував викладач відділу духових та ударних інструментів Львівського культурно-освітнього училища Д. Д. Фенюк [5].

Духовий оркестр циклової комісії (кер. М.І. Хованець) є активним учасником всіх концертних програм коледжу, міста та області. Під керівництвом М.І. Хованця цей творчий колектив неодноразово приймав участь у різноманітних Всеукраїнських конкурсах та фестивалях духової музики. Так, у 2017 р. духовий оркестр став дипломантом III-го відкритого фестивалю духових оркестрів та мажореток "Королівський Лев" (м. Львів), лауреатом I ступеня XVII Всеукраїнського дитячо-юнацького фестивалю "Сурми звитяги" (м. Львів). У 2018 р. – лауреатом I ступеня XVIII Всеукраїнського дитячо-юнацького фестивалю "Сурми звитяги" (м. Львів).

Духовий оркестр циклової комісії народної інструментальної творчості (духові та ударні інструменти) став творчою лабораторією для сотень талановитих музикантів, які продовжили навчання у вищих навчальних закладах України та зарубіжжя.

Василів Ігор Степанович народився 14 жовтня 1948 року в місті Бібрика Львівської області. Закінчив ДМШ м. Бібрика по класу труби викладача Яворського Степана Степановича. В 1965 році вступив до Дрогобицького музичного училища (клас труби Гетьмана Карла Анатолійовича). З 1967 по 1969 рр. – артист оркестру пісні і танцю збройних сил СРСР контингенту в Німеччині м. Дрезден. В 1969-1971 рр. завершує навчання в Дрогобицькому музичному училищі. З 1971 по 1976 рр. – студент класу труби Владислава Олександровича Швеця Львівської державної консерваторії імені М. Лисенка. З 1971 по 1973 рр. – соліст оркестру заслуженого ансамблю пісні і танцю "Юність" (керівник Народний артист України Мирослав Вантух). З 1973 по 1982 рр. – соліст оркестру Львівського державного цирку. З 1980 по 1982 рр. – соліст оркестру заслуженого ансамблю пісні і танцю "Юність".

З 1976 по 20021 рр. – завідувач відділу духових та ударних інструментів Львівського училища культури (нині фаховий коледж культури і мистецтв). З 1984 по 2021 рр. – керівник і соліст оркестру хореографічних ансамблів „Радість” та „Серпанок” Центру творчості дітей та юнацтва м. Львів.

На цикловій комісії функціонує ансамбль трубачів (кер. І.С. Василів). Цей колектив є постійним учасником різноманітних концертних заходів рідного коледжу та міста.

Груша Петро Богданович навчався в Тернопільському державному музичному училищі імені С. Крушельницької. Навчався в Київській державній консерваторії імені П.І. Чайковського. Служив артистом оркестру штабу Прикарпатського військового округу м. Львів. З 2014 по 2021 рр. – артист джаз-оркестру Львівського театру "Правди" та "Леобрас квінтену". В 2006 році – Володар Гран-Прі II Відкритого Всеукраїнського конкурсу виконавців (ансамблів) на духових та ударних інструментах імені В. Старченка.

Радомський Любомир Петрович – викладач класу саксофону, керівник квартету саксофоністів. Навчався у Львівському училищі культури (закінчив з відзнакою) Закінчив Львівську державну консерваторію імені М. Лисенка (з відзнакою). В 2017 р. квартет саксофоністів під керівництвом Л.П. Радомського став Лауреатом I премії всеукраїнської музичної олімпіади "Голос країни" м. Київ.

Хованець Михайло Іванович – військовий диригент, підполковник у відставці, композитор, автор наукових праць з музикознавства та історії української військової музики, викладач диригування та військово-оркестрової служби військово-диригентської кафедри Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. "Викладач методист", викладач "спеціаліст вищої категорії".

Диригент духового оркестру Львівського фахового коледжу культури і мистецтв, викладач методист, спеціаліст вищої категорії, підполковник у відставці Хованець Михайло Іванович

Народився 21 вересня 1956 року на Галичині в місті Бурштин Івано-Франківської області в сім'ї робітників. Музикою почав займатись з 5-ти років.

З 1968 до 1973 рр. навчався у Бурштинській міській дитячій музичній школі по класу труби у Бачинського Петра Остаповича. В 1973 році вступив у Самбірське училище культури по класу труби, яке закінчив у 1975 році з присвоєння кваліфікації: клубний працівник, керівник самодіяльного духового оркестру. З 1975 року до 1981 року служба у військовому оркестрі на посаді соліст оркестру. З 1981 року до 1986 року навчався на факультету військових диригентів при Московській Державній консерваторії імені П.І. Чайковського за спеціальністю – диригентська (військовий диригент). З 1986 року проходив службу в Збройних Силах на посаді начальника оркестру – військовий диригент військових частин в місті Майнінген (Німеччина), м. Артемівськ (Донецька обл., Україна). З 1994 року до 2004 року – заступник начальника військово-диригентської кафедри Львівського військового інституту імені гетьмана Петра Сагайдачного Національного університету "Львівська політехніка". З 2004 року – викладач диригування та військово-оркестрової служби військово-диригентської кафедри Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. З 2008 року – викладач диригування, інструментування, читання оркестрових партитур та інструментознавства Львівського музичного фахового коледжу імені С.П. Людкевича. З 2016 року – керівник оркестру духових інструментів Львівського фахового коледжу культури і мистецтв.

Власні музичні твори для духового оркестру: "Урочистий марш для зустрічей", *стройовий марш "Пан сотник"*, *марш-пісня "Марш війська України" на слова Д. Павличка*, "марш Лазаронів" на тему пісні українців жовнірів І. Недільського "Засяло сонце золоте", марш "Січ в поході" на музику Д. Січинського, марш "Сагайдачний" на музику Д. Січинського, марш "Стрілецький похід" на музику М. Гайворонського 2-х музичних композицій плац-концерту для духового оркестру "Свято в Карпатах" та "Тільки у Львові", чимало інструментовок, аранжувань для духового та естрадного оркестру.

Наукові статті "До історії становлення військово-церемоніальної музики в Україні" (козацька доба), "Створення військового оркестру в січовому стрілецьтві", "Михайло Гайворонський фундатор створення оркестру Січового стрілецтва".

Навчально-методичні посібники: "Спеціально-стройова підготовка", "Служба військового диригента в строю", "Плац-концерт військового оркестру", "Керування військовим оркестром за допомогою тамбурштока", "Дії посадових осіб військово-музичного підрозділу під час забезпечення урочистих заходів".

Дікало Іван Михайлович У 1976 році закінчив Тернопільське державне музичне училище по класу ударних інструментів Тіковця О.В.

У 1981 році закінчив Львівську державну консерваторію імені М. Лисенка, клас Борзункова О.В. З 1982 року – соліст симфонічного оркестру Львівської державної філармонії.

Відділ духових та ударних інструментів Львівського коледжу культури і мистецтв за роки діяльності виховав багато талановитих випускників, які працюють солістами та керівниками різноманітних творчих колективів, викладачами музичних шкіл та спеціалізованих закладів мистецького спрямування, артистами духових та симфонічних оркестрів тощо.

Висновки. На підставі аналізу історичної, мистецтвознавчої джерельної бази у статті проаналізована культурно-просвітницька та творча діяльність педагогів, керівників творчих колективів відділу духових та ударних інструментів Львівського коледжу культури і мистецтв та його ролі у розвитку музичної культури Галичини та всієї України. На сторінках дослідження доведено, що випускники відділу духових та ударних інструментів Львівського коледжу культури і мистецтва активно ведуть культурно-просвітницьку діяльність на теренах України і прославляють цей славетний навчальний заклад далеко за її межами.

Використана література:

1. Апатский В.Н. История духового музыкально-исполнительского искусства. Книга 2 / Учебное пособие. – К.: ТОВ "За друга", 2012. – 408 с.
2. Богданов В.О, Богданова Л.Д. История духового музичного мистецтва України: від найдавніших часів до початку ХХ ст.: В 2-х томах. - Т.2.-Х.: ФО-П Сілічева С.О., 2013. – 348 с.
3. Рудчук Ю. Духова музика України XVIII-XIX століттях : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 "Музичне мистецтво" / Ю.Рудчук. – К., 2001. – 28 с.
4. Цюлюпа С.Д. Історія кафедри духових та ударних інструментів Рівненського державного гуманітарного університету: минуле і сучасне. Навчальний посібник.-Рівне: видавець О.Зень, 2012. – 240 с. ISBN 978-617-601-038-8.
5. Цюлюпа С.Д. Дмитро Фенюк в історії духового інструментально-оркестрового виконавства та педагогіки у Львові /С.Д. Цюлюпа // Збірник наукових праць "Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя". Випуск №7 / Упорядник С.Д. Цюлюпа. – Рівне: Волинські обереги, 2015. – 198 с.
6. Львівський коледж культури і мистецтв: веб-сайт. URL: <http://lkkim.lviv.ua/navchannja/ciklovi-komisiji/ciklova-komisija-narodnoji-instrumentalnoji-tvorchosti/dukhovni-ta-udarni-instrumenti.html>.

УДК 78.071 (477.85) (092) (091) (045) +780.64 (045)

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-5519-5229>

*Дебера О.М.,
м. Чернівці*

ЦИКЛОВА КОМІСІЯ "ОРКЕСТРОВІ ДУХОВІ ТА УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ" ЧЕРНІВЕЦЬКОГО ОБЛАСНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ С. ВОРОБКЕВИЧА ТА ЇЇ ТВОРЧІ ЗДОБУТКИ

Анотація. Дебера О.М. Циклова комісія "Оркестрові духові та ударні інструменти" Чернівецького обласного фахового коледжу мистецтв імені С. Воробкевича та її творчі здобутки. В статті висвітлюються віхи історії становлення та розвитку циклової комісії "Оркестрові духові та ударні інструменти" Чернівецького обласного фахового коледжу мистецтв імені С. Воробкевича. Охарактеризовано навчально-методичну, творчу і громадську роботу педагогічних працівників та мистецьких колективів.

Ключові слова: циклова комісія, творча діяльність, педагог, виконавець, духові інструменти, духовий оркестр.

Annotation. Debera O.M. Cycle commission "Orchestra Wind and Percussion Instruments" of Chernivtsi Regional Professional College of Arts named after S.Vorobkevych and its creative achievements. The article covers milestones of formation and development of the cycle commission "Orchestra Wind and Percussion Instruments" of Chernivtsi College of Arts named after S. Vorobkevych. The paper describes teaching methodology, creative and social work of the pedagogical staff and art institutions.

Key words: cycle commission, creative activities, teacher, performer, wind instruments, brass band.